

VARAM: Mērķtiecīga ainavu politika veicina teritoriju attīstību

Publicēts: 11.08.2020.

Dabas aizsardzība

Preses relīzes

Reģionālā attīstība

Rīga, 2020. gada 11. augustā – Ministru kabinetā (MK) apstiprināts Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) sagatavotais informatīvais ziņojums “Ainavu politikas pamatnostādņu 2013. – 2019. gadam īstenošanas *ex-post* novērtējums”. Tajā secināts, ka panākts nozīmīgs ieguldījums ainavu kvalitātes, plānošanas un pārvaldības pilnveidē, uzlabojot iedzīvotāju un publiskās pārvaldes kompetenci par ainavu vērtībām, to saglabāšanu un pārvaldību.

Ainavu politikas pamatnostādnes 2013. – 2019. gadam izstrādātas, lai nodrošinātu stratēģijā “Latvija 2030” izvirzīto uzstādījumu par Latvijai tipiskāko unikālo dabas un kultūrvēsturisko ainavu saglabāšanu, kas veido priekšnoteikumus iedzīvotāju dzīves kvalitātes un bioloģiskās daudzveidības uzlabošanai. Ainavu politikas mērķis ir daudzfunkcionālas un kvalitatīvas ainavas, kas visā Latvijā uzlabo cilvēku dzīves kvalitāti, veicina vietu, reģionu un valsts ekonomisko aktivitāti un atpazīstamību, kā arī bioloģisko daudzveidību. Lai šo mērķi sasniegtu, ir noteikti trīs pamatnostādņu īstenošanas rīcības virzieni – ainavu kvalitātes uzlabošana, ainavu pārvaldības uzlabošana un izpratnes un zināšanu par ainavām veidošana.

Ainavu politikas ieviešana veikta sadarbībā ar dažādām sabiedrības mērķgrupām un valsts institūcijām: Zemkopības ministriju, Kultūras ministriju, Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldi, Dabas aizsardzības pārvaldi, plānošanas reģioniem, kā arī pašvaldībām un nevalstiskām organizācijām, piemēram, biedrībām “Latvijas Ainavu arhitektu asociācija”, “Baltijas Vides forums”, “Urban Institute Riga”.

Pamatnostādņu īstenošanas periodā ir sasniegti vairāki no izvirzītajiem mērķiem, lai nodrošinātu priekšnoteikumus iedzīvotāju dzīves kvalitātes un bioloģiskās daudzveidības uzlabošanai. Vietējā līmenī* ainavu plānošanas aspekti ir iekļauti pilsētu un novadu attīstības dokumentos, kā arī identificēti degradētie objekti šajās teritorijās. Tas sekmējis teritorijās esošo ainavu saglabāšanu un

attīstību, piemēram, labiekārtošanu, degradēto teritoriju revitalizāciju u.c. Reģionālajā līmenī ainaviski vērtīgās teritorijas ir identificētas plānošanas reģionu ilgtspējīgas attīstības stratēģijās. Tādējādi ir izdevies identificēt ainavas ar reģionālu, nacionālu vai starptautisku vērtību, kā arī īpašu nozīmi kopējā ainavu struktūrā, kā arī ENGRAVE** ietvaros ir izstrādātas vadlīnijas ainavu plānošanai vietējā līmenī. Savukārt nacionālā līmenī Latvijas valsts simtgades programmas ietvaros VARAM izveidotā Ainavu ekspertu padome, iesaistot sabiedrību, kopīgi ar plānošanas reģioniem un Latvijas Nacionālo bibliotēku izveidoja Latvijas ainavu dārgumu krātuvi. Tajā ir iekļautas 50 Latvijai nozīmīgas ainavas, kas kopā ar to vēsturiskajiem fotoattēliem un aprakstiem ir apskatāmas ceļojošajā izstādē, kas kopš 2018. gada septembra ir demonstrēta 28 vietās Latvijā, un to ir aplūkojuši vairāk nekā 19 tūkstoši skatītāju. Elektroniskā versijā Latvijas ainavu dārgumu krātuve ar tulkojumu angļu valodā ir aplūkojama tīmekļvietnē www.ainavudargumi.lv.

Lai turpinātu pamatnostādņēs minēto uzdevumu izpildi nākamajā periodā, nepieciešams īstenot valsts pētījumu programmu "Ilgtspējīga teritorijas attīstība un racionāla zemes resursu izmantošana". Tās ietvaros visā Latvijas teritorijā pēc vienotas metodikas paredzēts veikt ainavu novērtējumu, izdalot nacionālas nozīmes ainaviski vērtīgās teritorijas, izstrādāt elektronisku Latvijas ainavu atlantu vektordatu formātā, kā arī integrētas vadlīnijas atsevišķu nacionālas nozīmes ainaviski vērtīgo teritoriju attīstībai un plānošanai.

Iegūto ainavu novērtējuma rezultātu pēctecīgai iekļaušanai valsts ainavu politikā VARAM sadarbībā ar citām iesaistītajām institūcijām līdz 2023. gada 30. jūnijam jāsagatavo un jāiesniedz MK Latvijas ainavu politikas ieviešanas plāns 2024. – 2027. gadam.

Tāpat ziņojumā norādīts, ka nepieciešams izveidot pastāvīgu konsultatīvu ainavu ekspertu padomi, lai nodrošinātu regulāru sadarbību ainavu politikas īstenošanās iesaistīto pušu starpā.

Informatīvais ziņojums "[Ainavu politikas pamatnostādņu 2013. – 2019. gadam īstenošanas ex-post novērtējums](#)" un Ministru kabineta 2020.gada 11.augusta sēdes protokollēmums ir pieejams [šeit](#).

* Sīkāka informācija par esošo situāciju ainavu plānošanas jomā visās pašvaldībās ir iekļauta VARAM sagatavotajā materiālā "Pārskats par ainavu plānošanas aspektiem pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentos". Tas ir pieejams [VARAM mājaslapā](#).

** Informācija par ENGRAVE projektu pieejama [šeit](#).

Foto autors: Miks Užans

Informāciju sagatavoja:

Sabiedrisko attiecību nodaļa

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

Tālr. 20200305; 67026533,

e-pasts: prese@varam.gov.lv

www.varam.gov.lv

<https://www.varam.gov.lv/lv/jaunums/varam-merktieciga-ainavu-politika-veicina-teritoriju-attistibu>